

متن پرسش

سلام خدمت استاد محترم! بنده این سوال را بحال ۳ یا ۴ بار از شما پرسیده ام اما هنوز جوابی نگرفته ام. خیلی منتظرم. سوال این است: حدیثی دیدم که ذهن مرا به خود مشغول کرده. حدیث به شرح زیر است: «... قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنْ آدَمَ خُلِقَ مِنْ حَوْءٍ أَوْ خُلِقَتْ حَوْءٌ مِنْ آدَمَ قَالَ بَلْ حَوْءٌ خُلِقَتْ مِنْ آدَمَ عَ وَ لَوْ كَانَ آدَمُ خُلِقَ مِنْ حَوْءٍ لَكَانَ الطَّلَاقُ يَبِيدُ النِّسَاءَ وَ لَمْ يَكُنْ يَبِيدُ الرِّجَالَ قَالَ فَمِنْ كُلِّهِ خُلِقَتْ أُمُّ مِنْ بَعْضِهِ قَالَ بَلْ مِنْ بَعْضِهِ وَ لَوْ خُلِقَتْ مِنْ كُلِّهِ لَجَازَ الْقِصَاصُ فِي النِّسَاءِ كَمَا يَجُوزُ فِي الرِّجَالِ قَالَ فَمِنْ ظَاهِرِهِ أَوْ بَاطِنِهِ قَالَ بَلْ مِنْ بَاطِنِهِ وَ لَوْ خُلِقَتْ مِنْ ظَاهِرِهِ لَأَنكَشَفْنَ النِّسَاءُ كَمَا يَنكَشِفُ الرِّجَالُ فَلِذَلِكَ صَارَتِ النِّسَاءُ مُسْتَتِرَاتٍ قَالَ فَمِنْ يَمِينِهِ أَوْ مِنْ شِمَالِهِ قَالَ بَلْ مِنْ شِمَالِهِ وَ لَوْ خُلِقَتْ مِنْ يَمِينِهِ لَكَانَ لِلأُنثَى حَظٌّ كَحَظِّ الذَّكَرِ مِنَ المِيرَاثِ فَلِذَلِكَ صَارَ لِلأُنثَى سَهْمٌ وَ لِلذَّكَرِ سَهْمَانِ وَ شَهَادَةُ امْرَأَتَيْنِ مِثْلَ شَهَادَةِ رَجُلٍ وَاحِدٍ قَالَ فَمِنْ أَيْنَ خُلِقَتْ قَالَ مِنَ الطَّيْنَةِ الَّتِي فَضَلَّتْ مِنْ ضِلْعِهِ الأَيْسَرِ...» طبق این حدیث، چرا زن باید حجاب داشته باشد؟ اگر میگویید برای اینکه مردها فاسد نشوند؛ جواب میدهم. چرا برای حفظ مردان از فساد، زنها باید به زحمت بیفتند؟ جواب حقیقی را این حدیث نبوی داده. فرموده: حجاب بر زن واجب شد، چون حوا از باطن آدم خلق شده. چرا طلاق به دست مرد است نه زن؟ جواب: چون حوا از آدم خلق شده نه بالعکس. چرا اگر مردی زنی را کشت، قصاص نمیشود، بلکه دیه میدهد؟ جواب: چون حوا از جزء آدم خلق شده نه از کُلش. چرا ارث مؤنث، نصف مذکر است؟ جواب: چون حوا از یسار آدم خلق شد نه از یمینش. خوب این با این توجیهاتی که الان در زمینه های بالا وجود دارد زمین تا آسمان متفاوت است. توضیح چیست؟

متن پاسخ

باسمه تعالی؛ علیک السلام: عنایت داشته باشید که این روایات نظر به حقایق تکوینی انسانها اعم از زن و مرد دارد و می‌خواهد بفرماید دستورات تشریحی ریشه در حقایق تکوینی دارد ولی فهم فقرات آن کار مشکلی است و از امثال بنده بر نمی‌آید. این حدیث رابطه‌ای بین وجوب حجاب زن با خلقت حوا از باطن آدم برقرار می‌کند، آیا به این معنی است که باطنی بودن حوا اقتضاء می‌کند که حجاب داشته باشد تا با حقیقت خود که باطن بودن است هماهنگ باشد؟ والله اعلم. موفق باشید